

ΚΥΘΡΕΑ

Κυθρέα,
 αρχαία πολιτεία των Χύτρων,
 πατρίδα της Κυθέρειας θεάς,
 ρίζα πατρική.
 Η ευλογία των αγίων
 σκέπη σου.

Πράσινη κοιλάδα
 με πλατάνια λιόφυτα και καρπερά,
 πάπιες και θάμνους
 στις ποταμοσιές
 κι ένα σεντόνι ευωδιαστό
 που όλα σκεπάζει
 με αγάπη
 κορμιά και ψυχές
 αυτών που ήρθαν και φύγαν
 ταξίδι αλαργινό μες τους αιώνες.

Κι ο Κεφαλόβρυσος
 αθάνατο νερό,
 των μύλων γυριστής ασίγαστος
 - μετράει το χρόνο,
 αρχαία μεγαλεία και στερνά,
 δάκρυα, χαρές και μνήμες
 και της ψυχής
 τη δροσερή ανάπαυση.

Αίμα πολύχυμο
 - κυλάει στο σώμα σου
 για της καρδιάς το φούντωμα
 και της φυλής
 διπλό ξανάνιωμα.

Κυθρέα,
 προικιά στολίζανε
 τον ξακουσμένο τόπο σου,
 που φθόνησαν απανωτά εχθροί,

Απανωθέ σου
 ο Πενταδάκτυλος
 σκυφτός
 τον πόνο σου
 και τη δική μας θλίψη
 αφουγκράζεται
 στα παθιασμένα δάχτυλά του
 αν αντηχούν.

Τώρα,
 κι αν μαύρα σύννεφα
 θολώσανε τις μέρες σου,
 μόνη απαντοχή μας:
 Φως ιλαρό,
 μια ξαστεριά στον ουρανό σου.

Λένε πολλοί:
 Άλλος έχει το όνομα
 κι άλλος έχει τη χάρη
 Δώσε, Κυθρέα μου, ακριβή:
 Να 'χω τη χάρη σου
 κι ας έχω τ' όνομά σου.

Ιακ. Κυθρεώτης

Η κοινότητα του *Sunshine, Victoria* της Αυστραλίας έδωσε πρόσφατα το ποσό των 5,000 δολλαρίων Αυστραλίας, στο Κυπριακό Ταμείο Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία για την υποστήριξη ιατρικών ερευνητικών προγραμμάτων που διεξάγονται στο Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου.

Το Κυπριακό Ταμείο Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία, που είναι το κυβερνών σώμα του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου θέλει να εκφράσει τις ευχαριστίες του για την ωραία αυτή χειρονομία της κοινότητας του *Sunshine*.

Επιμνημόσυνος Λόγος του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Δρα Ιάκωβου Αριστείδου στο Μνημόσυνο των Κατοίκων του Νέου Χωριού Κυθρέας που σκοτώθηκαν ή δολοφονήθηκαν το 1974 ή πέθαναν στην Προσφυγιά

Ακολουθώντας το δύσκολο δρόμο της πικρής μνήμης ανηφορίζουμε σήμερα προς τις μαύρες εκείνες μέρες του διδύμου εγκλήματος κατά της Κύπρου, του επάρατου πραξικοπήματος και της θηριώδους τουρκικής εισβολής του 1974. Και συνειδητοποιούμε πως η μοίρα του Ελληνισμού είναι να πληρώνει με βαρύ τίμημα τα λάθη του και την έλλειψη σωφροσύνης και πραγματικής φιλοπατρίας. Και προσπαθούμε να σταθούμε με βαρύ προβληματισμό μπροστά στην ιστορία μας για να αντλήσουμε διδάγματα και να πάρουμε το μήνυμα πως "η ιστορία, όταν δεν διδάσκει, επαναλαμβάνεται".

Αποτέλεσμα εγκληματικών λαθών και εθνικής προδοσίας υπήρξε και η τουρκική εισβολή στο νησί μας, που το μοίρασε στα δυο. Με τεράστιες συνέπειες, οι οποίες μας ταλανίζουν ακόμα... Από τις πιο σοβαρές συνέπειες: το βίαιο ξεριζώμα χιλιάδων συμπατριωτών μας, το ξεκλήρισμα οικογενειών, η λεηλασία των σπιτιών και ο βανδαλισμός των περιουσιών μας, η κατασπίλωση της τιμής μας... Και προπάντων η αιχμαλωσία, ο αφανισμός και ο θάνατος ανθρώπων δικών μας. Ανθρώπων που ζούσαν ειρηνικά και σεμνά και τίμια, ανθρώπων που πάσκιζαν με τον ιδρώτα τους ν' αναστήσουν τα δέντρά τους, να θρέψουν τα ζώα τους, να ζήσουν τη μικρή ζωή τους. Ανθρώπων που το πιο ωραίο τους όνειρο ήταν να μεγαλώσουν τα παιδιά τους, να τα μορφώσουν, να τα κάμουν "ανθρώπους". Και ήρθε το κοφτερό δρεπάνι του θανάτου, να κόψει άδικα το νήμα της ζωής τους. Μοναδικό τους φταίξι-

μο η σφοδρή επιθυμία να δουν δικαιωμένο τον αγώνα του νησιού τους, και το πάθος τους να απολαύσουν ελεύθερη τη γη των προγόνων τους και να ζήσουν ειρηνικά τη ζωή τους, με αξιοπρέπεια, με ακέραιη την εθνική τους ταυτότητα.

Αυτούς τους νεκρούς τιμούμε σήμερα κάτω από τους ιερούς θόλους του Ναού του Αγίου Γεωργίου, αποθέτοντας στο κενοτάφιο τους τα μυρσίνια του πένθους μας και τις δάφνες του θαυμασμού μας και, αντλώντας δύναμη από τη θυσία τους, ανανεώνουμε την αμετάκλητη απόφαση μας να αγωνιστούμε έως εσχάτων για να δικαιώσουμε τον αγώνα μας, και να κάνουμε την Κύπρο μας και πάλι κράτος ενιαίο, ανεξάρτητο και ελεύθερο, χωρίς ξένους στρατούς και εποίκους. Μια πατρίδα ακέραιη, όπου κάθε πολίτης θα απολαμβάνει όλων των ατομικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θα μπορεί να ζει ασφαλής στο δικό του σπίτι, διαφεντευτής της γης και της περιουσίας του.

Οι θυσίες των αδελφών μας μας προσφέρουν δικαιώματα, αλλά και μας βαραίνουν με το χρέος να αγωνιστούμε τον αγώνα τον καλό για να γκρεμίσουμε τα अपαράδεκτα και αναχρονιστικά τείχη της διαίρεσης και του πολέμου και να μεταπλάσουμε τις σκέψεις και τους οραματισμούς μας σε πάλλουσα πραγματικότητα και ζωή.

Τούτη την ιερή ώρα, ώρα δοκιμασίας και ελπίδας για τον τόπο μας, εμείς που επιβίωσαμε από τη συμφορά, μνημονεύουμε τα αδικοσκοτωμένα αδέρφια μας: Όσους δολο-

φονήθηκαν εν ψυχρώ, όσους ξεψύχησαν από τους εξευτελισμούς και τη μανία του Αττίλα, όσους αποχαιρέτησαν τη ζωή από την κόλαση της αιχμαλωσίας, όσους έφυγαν από τον κόσμο τούτο μέσα στον πόνο και το θρήνο της προσφυγιάς, ανήμποροι ν' ανεχτούν το βάρος της αδικίας και τον πόνο του ξεριζωμού. Μα πενθούμε κι εκείνους που έπεσαν στα μαρμαρένια αλώνια της τιμής αντιστεκόμενοι ηρωικά στον επιδρομέα.

Ποιος λησμονεί το λεβεντιού Κώστα Λαμπρία, γέννημα και ανάστημα της Κοινότητας Νέου Χωριού Κυθρέας, που έπεσε στο μετερίζι του χρέους υπερασπίζοντας την Πατρίδα, μαζί και την τιμή και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, στην πανίερη και πανέμορφη γη της Αμμοχώστου; Και απ' τη μνήμη ποιου μπορεί να σβήσει η φρίκη που προκάλεσε η τραγική περίπτωση του άμοιρου βρέφους Μαρίας Κεσμέ που ξέφυγε από τα χέρια της βίας και του θανάτου του Αττίλα για να το βρουν οι γείτονες την επομένη να γλείφει στο αίμα στο στήθος της άγριας δολοφονημένης μάνας του;

Και ποιου η συνείδηση δεν επαναστατεί και δε διαμαρτύρεται, όταν θυμάται τις άραχλες εκείνες μέρες του '74, που ο λυσσασμένος επιδρομέας ξέσπαγε κατά της ελεύθερης γης μας - καίοντας βεβηλώνοντας, δολοφονώντας, βιάζοντας, ακρωτηριάζοντας, διαμελίζοντας τα χωριά και τις πόλεις - μας και σκορπώντας παντού τον όλεθρο, το θρήνο και το θάνατο;

Πολλά μαρτύρια υπέστη ο λαός μας! Όμως εμείς δεν λυγίσαμε. Σταθήκαμε ακλόνητοι στο χρέος μας. Και είμαστε αποφασισμένοι - εμπνεόμενοι από τη θυσία των νεκρών μας που μας αντρειώνει το φρόνημα - να ριζοβολήσουμε στις επάλξεις του αγώνα και της εθνικής ευθύνης και ν' αρνηθούμε τη

βία, την κατοχή, την υποδούλωση, τη μοιρασμένη πατρίδα. "Ανθρωποι κατοικούν μες στο πνεύμα της ελευθερίας αμέτρητοι", ψάλλει ο ποιητής, για να διεκδικούν και να παλεύουν για τις πανανθρώπινες αξίες της ελευθερίας, της εθνικής ταυτότητας, του δικαιώματος επιστροφής, χωρίς να κουράζονται, χωρίς να απελπίζονται, χωρίς να λιποψυχούν...

Επαχθής ο απολογισμός της εισβολής στο Νέο Χωριό. Πολύ βαρύ το τίμημα που κατέβαλε η μαρτυρική Κοινότητα στον Αττίλα: 73 οι πεσόντες, οι σφαγιασθέντες, οι αγνοούμενοι αδελφοί μας.

Όσοι γλύτωσαν απ' το μαύρο σύννεφο κυνηγημένοι και χαροκαμένοι με την 'εκδίκηση της αδικίας μπροστά τους', πήραν το δύσβατο μονοπάτι της προσφυγιάς, της πιο σκληρής, της πιο πικρής, γιατί είναι πρόσφυγες στη δική τους πατρίδα.

Κι άφησαν πίσω τους τους τάφους των προγόνων τους και των παιδιών τους, τις μοσκοβολημένες αυλές, τα ζώα και τα δεντράτους, την εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπου... Ό,τι ωραίο έπλασαν με μόχθο πολύ. Ό,τι αγάπησαν κι έκλεισαν στα μύχια της ψυχής τους. Πήραν το δρόμο της ακούσιας εξορίας ποτίζοντας τη γη τους με τα δάκρυα και τους στεναγμούς, τις ελπίδες και τα όνειρά τους, και πλάνητες στη δική τους γη αναζήτησαν αλλού τα προς το ζην.

Τι κι αν οι βάρβαροι Ασιάτες κατέκτησαν ένα μεγάλο μέρος της πατρίδας μας και το καταδυναστεύουν; Ποτέ δεν στάθηκαν ικανοί να βεβηλώσουν την ψυχή μας. Η ψυχή μας και το φρόνημά μας παρέμειναν ανυπότακτα και ελεύθερα. Γι' αυτό είμαστε πάντα έτοιμοι για νέους αγώνες και νέες θυσίες, με πείσμα και δυναμισμό. Και ποτέ δεν λησμονούμε πως "το ανώτατο αγαθό στον κόσμο

δεν είναι η ζωή παρά η Ελευθερία".

Για την Ελευθερία θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι να προσφέρουμε τα πάντα. Και προπάντων την ομοψυχία μας : όλοι οι Έλληνες της Κύπρου και ολόκληρος ο Ελληνισμός σύσσωμος, ομόθυμος, θα πρέπει να σταθούμε μπροστά στη Μοίρα μας και να υπαγορεύσουμε το νέο κεφάλαιο της Ιστορίας του νησιού μας. Να θυσιάσουμε τις φιλοδοξίες και τους εγωισμούς, το μικροκομματισμό και τη δημαγωγία, τη στείρα άρνηση και τα πολιτικά πάθη, όπως ακριβώς θυσιάσαν τα ολάνθιστα νιάτα τους στο βωμό της Πατρίδας οι ήρωες όλων των εθνικών μας αγώνων.

Όμως για να κάνουμε πράξη την επιθυμία αυτή του νου, της ψυχής και της καρδιάς μας, θα πρέπει να προβληματιστούμε και να αντλήσουμε από τα διδάγματα του παρελθόντος, από τις πράξεις και παραλείψεις μας, από τις αδυναμίες και τα πάθη μας, που όχι μόνο δεν μας επέτρεψαν να πραγματώσουμε τους προαιώνιους πόθους του λαού μας, αλλά συνέβαλαν, σε μεγάλο βαθμό, στην υλοποίηση των επεκτατικών και σωβινιστικών σχεδίων της Τουρκίας.

Τα περιθώρια για πρόσθετα λάθη και παραλείψεις είναι πολύ μικρά ή ανύπαρκτα. Ο Απίλας κατέχει το 37% των εδαφών μας, σταθεροποιεί και ενισχύει τη θέση του, εποίκισε και συνεχίζει να εποικίζει τα κατεχόμενα με δεκάδες χιλιάδες εποίκους, σε σημείο που οι συμπατριώτες μας Τουρκοκύπριοι να αποτελούν μειονότητα, με κίνδυνο τη μονιμοποίηση της κατοχικής διχοτόμησης του νησιού μας και τη de facto ένταξη των εδαφών αυτών στην Τουρκική επικράτεια.

Τα πράγματα, συνεπώς, είναι πολύ, πάρα πολύ σοβαρά και έτσι πρέπει να τα αντιμετωπίζουμε. Μιλούμε, σε τελική ανάλυ-

ση, γι' αυτή τούτη την επιβίωσή μας, την επιβίωση του Ελληνισμού στο νησί αυτό.

Όμως φαίνεται ούτε τα παθήματα μας γίνονται μαθήματα, ούτε οι διαφαινόμενοι κίνδυνοι φαίνεται να μας ανησυχούν. Μετά από 17 χρόνια το σκηνικό στο δικό μας στρατόπεδο παραμένει, δυστυχώς, το ίδιο. Παρουσιάζονται κάποιες ελπίδες για λύση του προβλήματός μας, κάποια ανοίγματα που δημιουργούν αισιοδοξία, που στη συνέχεια τις διαδέχονται η απογοήτευση και η προσφυγή σε επικρίσεις και οξεία αντιπαράθεση μεταξύ μας.

Η κατάσταση αυτή όχι μόνο δεν μας οδηγεί πουθενά, αλλά και μας κουράζει σαν λάο και μας καθιστά ευάλωτους.

Είναι πια καιρός να συνειδητοποιήσουμε πως η δικαίωσή μας θα εξαρτηθεί, σε μεγάλο βαθμό, από τη δική μας στάση, το δικό μας αγώνα, τη δική μας ετοιμότητα, τη συνεπή και συνεπή εργασία μας σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα στο εθνικό μας θέμα.

Ο αγώνας μας πρέπει να είναι ανένδοτος, συνεχής και σταθερός, με βάση τις αποφάσεις που συλλογικά λαμβάνονται στο Εθνικό Συμβούλιο και μέρος μιας πανεθνικής πολιτικής. Για να μπορέσουμε να αντέξουμε πρέπει απαραίτητα να αποκτήσει ο λαός μας όλα εκείνα τα ενεργητικά συναισθήματα και στάσεις που απαιτούνται για ένα αγώνα επιβίωσης: μαχητικότητα, καρτερία, υπομονή και επιμονή. Παράλληλα, πρέπει να φροντίζουμε να εξαλειφθούν όσο γίνεται περισσότερο τα αρνητικά συναισθήματα που δημιούργησε η εισβολή, η ήττα, η προσφυγιά. Πέραν τούτων, που έχουν να κάμουν με την εσωτερική πολιτική, οικονομική και κοινωνική συμπεριφορά μας, και αντί να εξαντλούμε την ενεργητικότητά μας στο να χαρακτηρίζουμε ο ένας τον άλλο και να αμφισβητούμε